

והרי שהיה המנהג לומר אחר הספירה קודם הלימוד סדר וידוי הגדול, ואחריו לשם יחוד על הלימוד, ולאשר זה הלשם יחוד הוא דומה בדומה לתחינת ליל שביעי דשבוע ששי, וכאשר יראה המעיין בנוסח הלשם יחוד הנ"ל אשר בסידור היר"א (מהדורת השמחת כהן ח"ב עמוד 635, מהדורת הגר"ש הדאיה ח"ג עמוד 207), שאף בו מתוודים על פגמי מדת היסוד כי מפני הרעה נעצב הצדיק וכו', וכדוגמת התחינה דליל ששי דשבוע ששי (סידור הנדפס דף ס"ז ע"ב), הלכך כדי שלא יאמרו בליל שביעי דשבוע ששי שתי תחינות בנוסח אחד, שהם התחינה דליל ז' הנאמרת אחר הספירה, והלשם יחוד דקודם הלימוד, נקבע המנהג לומר בליל שביעי דשבוע ששי מיד אחר הספירה נוסח התפלה דליל שביעי דשבוע ששי, ואח"כ וידוי הגדול, ואח"כ לא אמרו הלשם יחוד דקודם הלימוד שנהגו לאומרו בכל לילות השבוע, יען שכבר אמרו התחינה דתשלוש השבוע הששי הדומה לזה הלשם יחוד, אלא אמרו תחינת ליל שביעי דשבוע השביעי, וכמבואר שם בהמשך דבריו "ובשבוע ששי שהמנהג להתחנן קודם הלימוד בכל לילה ולילה נוסח תחינת תשלוש השבוע ששי, ובליל שביעי דשבוע ששית המנהג בשאר השנים [ר"ל, כשחל ליל ז' בימות החול] להתחנן קודם הלימוד התחינה דליל שביעי דשבוע שביעי".

אלא שמ"מ לא אמרו התחינה דליל ז' דשבוע שביעי כדרך שהיא מסודרת לפנינו בסידור הנדפס (דף ס"ז ע"ב), אלא השמיטו הפוסק הראשונה דמשתעי בענין המוחין דת"ת ובענין החסד השביעי שאלו אינם נמשכים אלא בשבוע השביעי, ואמרו לשם יחוד וכו' הנה אנחנו באים להגות בתורה בלילה הזה וכו', יהי רצון מלפניך וכו' תהא עתה עת רחמים ורצון וכו' נוראות בצדק תעננו אלהי ישענו למחול ולסלוח עוונותינו ואשמותינו אשר העוינו וכו', ומכאן ואילך כנוסח התפלה דליל שביעי דשבוע שביעי. וכן בהמשך התפלה בכל מקום שזכר "בכח מצות ספירת העומר" תיקנו לומר תחתיו "בכח מצות תלמוד תורה", או "בכח סגולת לימודנו", וכאשר יראה המעיין בנוסח התפלה אשר בסידור היר"א (מהדורת השמחת כהן ח"ב עמוד 638, מהדורת הגר"ש הדאיה ח"ג עמוד 210).

ד

בענין המנהג להיות נעורים בלילות השבוע הששי

ובגוף מנהג ק"ק בית אל יכב"ץ להיות נעורים בכל לילות השבוע הששי, כבר הזכרנו לעיל שמנהג זה נזכר ברשימת המנהגים שבראש ספר דברי

שה. ר"ל, מעין תחינת תשלוש השבוע, לאומרו בכל לילה קודם הלימוד דומה וכמבואר בפנים דהלשם יחוד שנהגו לנוסח התחינה דתשלוש השבוע הששי.

שלום סימן נ"ז, וכן העיד עליו הרב אמת ליעקב בקונטרס שפת אמת שלו סימן מ"ב (דף ק"ז ריש ע"ג) כי "בשבוע ששי של עומר שאנחנו עושים תיקון כרת כל השבוע, בחצי הלילה אנו לומדים התהלים בכנופיא"ש. ועיין בספר מועד לכל חי סימן ה' אות כ"ד, הובא בכף החיים להגרי"ח סופר סימן תפ"ט ס"ק ק"ז: "ומה מוב ומה נעים העושים תיקון כרת בליל הששי של הספירה בכל שבוע, ובשבוע ששית בכל הלילות, והכל לפי כחו של אדם".

ואמנם עיין להבן איש חי בשו"ת תורה לשמה (סימן תמ"ט) שכתב לפקפק במנהגם, וזה לשונו בקצרה, רבינו האר"י זצ"ל לא זכר חיוב בדבר זה [לנדד שינה מעיניו כל הלילה] בכל ימות השנה, ורק זכר על ליל שבועות וליל הושענא רבה שצריך לנדד שינה מעיניו ולא ישן כלל וכנזכר בספר הכוונות. גם על ליל פסח כתב מהרח"ו בספר הכוונות בדרוש ג' (דף פ"א ע"ג) וזה לשונו, ודע כי ראיתי אנשי מעשה נוחגים לעסוק בתורה כל ליל פסח עד הבוקר וכו', עיין שם, מיהו אזהרה מפי רבינו האר"י זצ"ל לא כתב בליל פסח וכו' כאשר כתב בליל שבועות. והנה כל לילות אלו, אפילו ליל שבועות, לאו משום תיקון כרת נתקן דבר זה, אלא יש בזה טעם אחר, אבל אין הכי נמי יהני זה גם לענין תיקון כרת ממילא. אמנם בענין תיקון כרת כתב הרז"ל בשער רוח הקודש וזה לשונו, מי שנעור כל הלילה ולא ישן כלל, ועוסק בתורה כל אותה הלילה, יהיה נפטר מעונש כרת אחד וכו', עכ"ל. והנה על תיקון זה כל הלילות שוין הם וכו', ועל כן המנדד שינה מעיניו כל הלילה כולה, ודאי מצוה קעביד שתועילו לכפרה לתיקון כרת.

אך דעו וראו כי ריוח זה יש בו הפסד מצד אחר, והוא כי ידוע הוא מה שכתב רבינו זלה"ה שכל לילה עולין נשמות התחתונים בסוד בידך אפקיד רוחי בעת השכיבה, ומתעברת מהם נוקבא עלאה דז"א וכו', ותועלת העליה ההיא כדי לחדש את הנשמות ההם ולתת בהם כח ולהאיר בהם וכו'. והנה שם בספר הכוונות (דף נ"ג ע"ד) כתב בכוונת השינה שצריך האדם לכוין גם בעת השינה לעבוד את בוראו בסוד בכל דרכיך דעהו, וצריך לכוין כי רוחניותו ונשמתו מסתלקת ממנו, והוא מעלה אותם בתחלת הלילה בסוד מ"ן לגבי נוקבא דז"א וכו', ע"ש. נמצא, זה הנעור כל הלילה הוא מפסיד אותו הלילה התיקון הזה הנעשה על ידי השינה. מיהו מי שהוא צריך לתיקון כרת, כי ידע אינש בנפשיה, אפשר שהשכר שהוא נשכר מנידוד שינה לענין תיקון כרת יכריע את ההפסד הזה וכו'. על כן עכ"פ האדם לא ירבה לעשות תיקון זה בכל שבוע, ובפרט

שו. ובגוף דברי הרב אמת ליעקב שם, בהקדמתו לספרו הכתוב לחיים ד"ה עיין מה שכתב עליו הגר"ח פאלאג'י ונפשי (בהנמ"ח עמוד ה').

לעשותו ב' פעמים בשבוע, אלא די לו לעשותו פעם אחת בחודש, דהיינו שיעשנו בכל ליל ערב ראש חודש.

"ואותם המתחסדים לעשות שבוע ששי של ספירת העומר כולו תיקון כרת, דהיינו שהם יהיו נעורים בכל לילות של השבוע ההוא, שלא יהיו ישנים בלילות כלל, ורק ביום הם ישנים, יש לפקפק במנהגם. חדא, דמפסידים תיקון הגדול הנזכר לעיל הנעשה על ידי השינה כל השבוע כולו לילות רצופין, זה ודאי לא יכון. ועוד יש בזה המנהג נזק ודאי לגוף, ואע"פ שהם ישנים ביום, הנה כל השבוע ההוא יהיה מוחם מבובל ב"מ, ומי הגיד להם התיקון הזה לעשות ששה לילות רצופין תיקון כרת, ולא מצינו תועלת ברצופים אלא רק בתעניות. ומעיקרא בדברי רבינו האר"י זצ"ל לא נזכר לעשות תיקון כרת בימי העומר לא בשבוע ששי ולא בשאר השבועות, ומה סגולה מצאו לתיקון זה בשבוע ששי, ואם ירצו לקדש את שבוע ששי הנז' יקדשו אותו בתורה שילמדו בימים שלו, שלא יהיו ישנים ביום כלל, ויהיו נעורים בלילותיו אחר חצות לילה, וזה ודאי עדיף טפי מאד מאד ממנהג זה וכו'. ואם ישמעו אלו החסידים לעצתי ישנו את מנהגם ויחליפו הלילות בימים וכו', ואם ירצו לעשות בו לילה אחת תיקון כרת, אין הכי נמי יעשו, ודי להם בזה, עכ"ל.

ה

כשחל ליל ז' דשבוע ששי בליל שבת

עוד כתב היר"א בקנין פירות שם (עמוד קס"ה, סידור מהדורת השמח"כ ח"ב עמוד 647, מהדורת הגר"ש הדאיה ח"ג עמוד 220) "וכשחל פסח בשבת וכו', ובליל שביעי דשבוע שישית, המנהג בשאר השנים להתחנן קודם הלימוד התחינה דליל שביעי דשבוע שביעי, אכן כשחל בשבת, המנהג הוא להתחנן תחינת שבוע שישית בליל ששי, יען כי זמנו הוא כמו בכל שבוע ושבוע [וכנ"ל משמו דכשחל ליל ז' בשבת המנהג לומר בליל ששי דכל שבוע תחינת ליל שביעי דהשבוע ההוא], ואם נאמר התחינה של ליל שביעי דשבוע שביעי, לא יתכן לאומרה, דלא שייכא, יען היא נתקנת על בחינת המלכות כאשר ידקדק המעיין בנוסח התחינה ש', וזה לא שייכא כלל בשבוע השישית, רק בליל שביעי שלה שבלאו הכי היא בחינת מלכות [דהחסדים דפרטות השבוע ההוא] ושייכא

שז. עיין בנוסח התחינה "והיו על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה וכו', למחול וכו' אשר העוינו ופגמנו בכבוד הדר מלכותך צדק כל העולמים

וכו', וביער בשדה תפוחין", וכיו"בצא בזה בהמשך התחינה שכל אלו הלשונות קאי אבחינת המלכות.